

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၂၀) ရက်နေ့၊ နံနက် (၀၉:၀၀) နာရီ မှ နေ့လည် (၁:၀၀) နာရီအထိ ရန်ကုန်မြို့၊ MEITI ညှိနှိုင်းရေးရုံးတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော Mining Cadaster လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း

၁။ ရည်ရွယ်ချက်

Mining Cadaster လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်းအဝေးအား မြန်မာနိုင်ငံသို့ Mining Cadaster လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ တတိယအကြိမ်ခရီးစဉ်အဖြစ် လာရောက်သည့် Mining Cadaster အကြံပေး Mr. Enrique Ortega မှ ၎င်း၏ ခရီးစဉ်တွေ့ရှိချက်များနှင့် ထိုတွေ့ရှိချက်များအပေါ်အကြံပြု သုံးသပ်ချက်များ ဆွေးနွေးတင်ပြရန် ရည်ရွယ် ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂။ အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများ

လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှု လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီအစည်းအဝေးသို့ သုံးပွင့်ဆိုင်ညွှန် ပေါင်းအဖွဲ့မှ အစိုးရကိုယ်စားလှယ် (၃) ဦး၊ ပုဂ္ဂလိက ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း ကိုယ်စားလှယ် (၂) ဦး၊ MOBD မှ ကိုယ်စားလှယ် (၃) ဦး၊ NCS ရုံးမှ တာဝန်ရှိသူ (၁၁) ဦး၊ လေ့လာသူ (၄) ဦး၊ စုစုပေါင်း (၂၅) ဦး တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ အစည်းအဝေး တက်ရောက်သူများ စာရင်းအသေးစိတ် ကို နောက်ဆက်တွဲ (၁) တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

၃။ Mining Cadaster အကြံပေးမှ တတိယမြောက် မြန်မာနိုင်ငံ ခရီးစဉ်အတွင်း တွေ့ရှိချက်များအား ဆွေးနွေးတင်ပြခြင်း

ပထမဦးစွာ Mining Cadaster အကြံပေးမှ ယနေ့အစည်းအဝေးတွင် ပြောကြားမ ည့် အကြောင်းအရာများအား အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် (၁) ယခင်တင်ပြခဲ့သော ဥပဒေများနှင့် ဝိသေသများ၊ နိုင်ငံတာတွင် အသုံးပြုနေသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (၂) ယခင်တွေ့ရှိချက်များနှင့်အသစ် တွေ့ရှိချက်များ၊ ဖြေရှင်းချက်များ နှင့် diagnosis (၃) Pre-Cadaster အတွက် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမည့် အပိုင်းတွေ ပါလာမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အချိန်ရရှိပါက Cadaster ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အခြားနိုင်ငံများ၏ အသေးစိတ်ဥပမာများ ပြ၍ ရှင်းပြချင်ကြောင်း၊ မိမိရှင်းပြနေစဉ်အတွင်း မှာ မေးခွန်းများ မေးစရာ ရှိပါက မေးနိုင်ကြောင်း စတင်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဆွေးနွေးတင်ပြမှုများ
အခြားနိုင်ငံများ၏ သာဓကများနှင့် ယခင်တွေ့ရှိချက်များ

- Cadaster ဆိုသည်မှာ မြေပုံ၊ ဒေတာဘေ့စ်၊ ကွန်ပျူတာစနစ်များ မဟုတ်ကြောင်း၊ သတ္တုနှင့်ပတ်သက်သော လုပ်ဆောင်ရသည့် စီမံခန့်ခွဲမှုများ၊ တိုးတက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ဆောင်ရွက်ရသည့် ယူနစ်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း၊
- Cadaster တွင် လိုင်စင်စတင်လျှောက်ထားသည့်လုပ်ငန်းစဉ်မှ စ၍ သတ္တုလုပ်ငန်းစဉ်များ အဆုံးထိ ပါဝင်ကြောင်း၊
- အောင်မြင်သည့် cadaster လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ rights နှင့် activity အား ကွဲကွဲပြားပြား သိရှိရန်လိုအပ်ပြီး၊ Control နှင့် Licensing ကိုလည်း ကွဲပြားစွာ သိရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ Licensing ကို Cadaster ၏ အောက်တွင်သာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊
- Mining Cadaster တည်ဆောက်မည်ဆိုပါက ပါဝင်ရမည့် ကဏ္ဍများ များစွာရှိပြီး အဓိကမဏ္ဍိုင်ကြီး (၃) ခုရှိပါကြောင်း၊ ပထမဦးဆုံးတစ်ခုအဖြစ် Geological Survey ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထိုမဏ္ဍိုင်တွင် geological map များလည်းအပါအဝင်ဖြစ်ပြီး သိပ္ပံဆိုင်ရာအခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်များလည်းပါဝင်ကြောင်း၊ ဒုတိယမဏ္ဍိုင်တွင် ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ကြောင်း၊ တတိယမဏ္ဍိုင်တွင် လူသား အရင်းအမြစ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများပါဝင်ကြောင်း၊ ထိုမဏ္ဍိုင်(၃) ခုစလုံးသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ချိတ်ဆက်၍ လည်ပတ်ရသည်ဖြစ်ကြောင်း၊
- Mongolia နိုင်ငံအား လေ့လာကြည့်မည်ဆိုပါက စိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်းကြောင်း၊ Cadaster လုပ်ငန်းစဉ် အား လုံးဝအသစ်ဆောင်ရွက်ထားပြီး ၁၉၉၇ မှစတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ထိုနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲကြောင့် Mining cadaster လုပ်ငန်းစဉ်များ တဟုန်ထိုး ကျဆင်းခဲ့သည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ နည်းဥပဒေများ၊ ဥပဒေများအား နှင့် အခြေခံဥပဒေသများ၊ cadaster များအား ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊
- Indonesia တွင် ၂၀ ရာစုဝန်းကျင်လောက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုများအား လျှော့ချကာ cadaster လုပ်ငန်းစဉ်အား အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သောကြောင့် Mining နှင့် ပတ်သက်၍ အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများထဲတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအများဆုံးနိုင်ငံဖြစ်နိုင်သည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ အချိန်တွင် Indonesia ၌ ကွန်ပျူတာအခြေခံ Mining Cadaster စနစ်များ ရှိနေခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချခဲ့သော်လည်း Central coordination မရှိခဲ့သောကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ကျဆင်းခဲ့သည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချရန် ပြင်ဆင်လာသည့်အတွက် central coordination (ဗဟိုဌာနများ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု) များ ပြုလုပ်ရန် အကြံပြုပါကြောင်း၊
- အဓိက အခြေခံ အကြံပြုချက် (၄) ခုအနေဖြင့် ပထမဦးစွာ လိုင်စင်ချထားသည့်လုပ်ငန်းစဉ်တွင် **လူတိုင်းနားလည်လွယ်သည့် နည်းဥပဒေများအား ထုတ်သင့်ကြောင်း၊ မလိုအပ်ဘဲ အချိန်ကြန့်ကြာစေသည့်အရာများအား ရှောင်ရှားရန်** လိုအပ်ကြောင်း၊ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် **ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရန်လိုအပ်ပြီး ပြည်သူများအားလည်း ပွင့်လင်းစွာချပြပြီး လျှောက်ထားသူ၊ လိုင်စင်ချပေးသူ၊ လိုင်စင်ရရှိသူ စသည်တို့ကို ပွင့်လင်းစွာချပြရန်** လိုအပ်ကြောင်း၊ တတိယအချက်အနေဖြင့် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် လူတိုင်းအတွက် တူညီသော၊

ဘက်မလိုက်သော နည်းဥပဒေများ ဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ နိုင်ငံခြားသားနှင့် ပြည်တွင်း လုပ်ငန်းရှင်များ အတွက် လုပ်ဆောင်ရသည့်နည်းနာများကွဲပြားခြင်း၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအတွက် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နည်းများ ကွဲပြားစေခြင်း မဖြစ်စေဘဲ “the same rule for everyone” ဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ စတုတ္ထအချက်အနေဖြင့် “Objective for every activity” လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဆောင်ရွက်သည့်အခါ ယထာဘူတကျစွာ ဆောင်ရွက် သင့်ပြီး တတိယအချက်ကဲ့သို့ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ မပြုလုပ်ဘဲ ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊ သို့မှသာ အကျင့်ပျက်ခြစားသည့် ပြဿနာများ ရှောင်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အကြံပြုခဲ့ပါသည်။

-Registration နှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပြုလိုသည်မှာ ကွန်ပျူတာထဲတွင် soft file များဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ယုံဖြင့် မဟုတ်ဘဲ စာအုပ်များဖြင့် register မှတ်တမ်းထားရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း၊

-application ပြုလုပ်သည့်အခါတွင်လည်း လာရောက်လျှောက်ထားသူအတွက် လျှောက်ထားသည့် အထောက်အထား တစ်ခုခုသတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ certificate ထုတ်ပေးခြင်းများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ကြောင်း၊

- Cadaster Map များအနေဖြင့် အမှားအယွင်းများ၊ ထပ်နေခြင်းများ မဖြစ်ရလေအောင် လိုအပ်သလို ခနခန update ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ကြောင်း၊

- ဘော့ဇနီးယားနိုင်ငံ၏ register book တွင် မှတ်တမ်းအားဖြင့် လျှောက်ထားသည့်နံပါတ်၊ ရက်စွဲ၊ အချိန်၊ မိနစ်၊ စက္ကန့်များ၊ လျှောက်ထားသည့်ဧရိယာပမာဏများ၊ လျှောက်ထားသူ၏ အမည်၊ လိုင်စင်အမျိုးအစား၊ သတ္တုအမျိုးအစား၊ လျှောက်ထားသူ၏ လက်မှတ်များ ပါဝင်မှတ်တမ်း တင်ထားကြောင်း၊ တစ်နေ့တာ လျှောက်ထားသူအရေအတွက်နှင့်မှတ်တမ်းများကို Cadaster ၏ အကြီးအကဲမှ မှန်ကန် ကြောင်း လက်မှတ်ထိုးပေးရကြောင်း၊ အစဉ်အလိုက်မှတ်တမ်း တင်ထားသည့်အတွက် First come, first serve (ဦးရာလူ စနစ်) အတွက် စဉ်းစားရာတွင် အဆင်ပြေကြောင်း၊ cadaster အကြီးအကဲတစ်ဦးမှ အသိအမှတ်ပြု မှန်ကန်ကြောင်း လက်မှတ်ထိုးရ ခြင်းသည် cadaster လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အချို့သော လုပ်ငန်းရှင်များမှ ရုံးချိန်ပြင်ပအချိန်များတွင် ဖြတ် လမ်းနည်းများဖြင့် အဂတိလိုက်စားမှုပုံစံများ ပြုလုပ်မည်ကို ရှောင်ရှားရန်အတွက် တစ်နေ့တာလျှောက် ထားသူ စာရင်းမှတ်တမ်းများကို လက်မှတ်ထိုးပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊

- နိုင်ဂျီးရီးယားတွင် register book အပြင် archive ထားရှိထားကြောင်း၊ archive ထားခြင်းအားဖြင့် စာရင်းဇယားများကို စနစ်တကျ မှန်မှန်ကန်ကန်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ကြောင်း၊ ယခု ဖွဲ့မည့် Pre-cadaster working group တွင်လည်း archive ထားရှိမည့် အစီအစဉ်လည်းပါရှိကြောင်း၊ နောက်ပိုင်း မှာတော့ သေသေချာချာ အသေးစိတ်ထပ်မံရှင်းပြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊

- နောက်ထပ်တစ်ခုအနေဖြင့် Procedures များအောက်တွင် organization ထားရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ Procedures များအောက်တွင် organization ရှိမနေသင့်ကြောင်း၊

- Mongolia တွင်လည်း ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် စာရွက်စာတမ်းများဖြင့် ပြည့်နက်နေပြီး အလုပ်များ နှောင့်နှေး နေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စာရွက်စာတမ်းများ လျော့နည်းသွားပြီး အလုပ်များ တွင်ကျယ်လာကြောင်း၊ ထိုဖြစ်စဉ်သည်

Procedures ပြောင်းလဲလိုက်ခြင်း၏ ရလဒ်ပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ Procedures သည် organization အထက်တွင် ရှိရမည်ကို သက်သေပြထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊

- Congo ၏ cadaster လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပထမဦးစွာ registration လုပ်ငန်းကို နေရာတစ်နေရာတွင် ပြုလုပ်ရကြောင်း၊ ထို့နောက် နောက်ထပ်လမ်းငန်းစဉ်များကို နောက်တစ်နေရာတွင် ပြုလုပ်ရကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ တစ်ဆင့်ချင်းပြုလုပ်ရသော်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအပြည့်ဖြင့် လုပ်ဆောင်သည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊

- cadaster ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ကွန်ပျူတာများဖြင့် လုပ်ဆောင်သော်လည်း လုပ်ငန်းစဉ်အားလုံး အဆင်ပြေသွားသည်မဟုတ်ဘဲ အခြားနိုင်ငံများတွင်လည်း လစ်ဟာမှုများရှိနေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ အခြားနည်းလမ်းများလည်းပါဝင်ပတ်သက်ရကြောင်း၊ အကယ်၍ ကွန်ပျူတာစနစ်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်မည် ဆိုပါက ပထမဦးစွာ သင့်တော်ပြီး လုံလောက်သည့် cadaster နည်းဥပဒေများ လိုအပ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် လုံလောက် cadaster လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်လိုအပ်ကြောင်း၊ သင့်တော်သည့် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာမူဘောင်များလိုအပ်ကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့သော အချက်များ မပါဝင်ပါက ကွန်ပျူတာအား အားကိုး ပြီး လုပ်ဆောင်ပါက မည်သည်မှ အောင်မြင်လာမည်မဟုတ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် Madagascar တွင် cadaster ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကွန်ပျူတာကို အသုံးပြုရာတွင် database အတွက်သာ အသုံးပြုသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊

-ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချသည့်အခါ ရုံးချုပ်များနှင့် တိုင်းရုံးများဖြင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ရကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့သော ဆက်သွယ်သည့်အခါ ၎င်းတို့ကြား ဆက်သွယ်မှုသည် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှု များရှိပါက ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ကြောင်း၊

- mining cadaster များသာ အလုပ်မဖြစ်ခဲ့လျှင် လုပ်ငန်းခွင်ယုံကြည်စိတ်ချမှုများ လျော့ကျလာပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ကျဆင်းလာကြောင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေဝင်ငွေများလည်း လျော့ကျလာပြီး လုပ်ကွက်သစ်များ အတွက် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်မှုများ နည်းပါးလာပြီး နေရာမရှိသလို ပုံစံမျိုး ဖြစ်လာကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့သော ပြဿနာများအား ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများရှိသော်လည်း ချက်ချင်း လက်ငင်းဖြေရှင်းရန် ခက်ခဲကြောင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပြီး ထိုဖြေရှင်းနည်းသည်လည်း ချက်ချင်းအဆင်ပြေစေမည့်နည်းလမ်းမဟုတ်ကြောင်း၊ အခြား နိုင်ငံများ၏ အခြေအနေများကို ပုံတူကူးယူ၍လည်း အဆင်ပြေရန် မလွယ်ကူဘဲ မိမိနိုင်ငံနှင့် ကိုက်ညီ သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း စသဖြင့် ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ပါသည်။

အသစ်တွေရှိချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များ

-ယခုခရီးစဉ်တွင် တောင်ကြီး၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် မုံရွာ၊ စစ်ကိုင်းတို့ကို သွားရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ကြီးရုံးတွင် ကွန်ပျူတာတစ်လုံးသာရှိကြောင်း၊ အင်တာနက်မရရှိသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ အင်ဂျင်နီယာများရှိသော်လည်း လိုအပ်သည့် အထောက်အကူပစ္စည်းများ မရရှိသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊

- ရှမ်းပြည်နယ်ဝန်ကြီးနှင့်အဖွဲ့အား တွေ့ဆုံရကြောင်း၊ ပြည်နယ်အဆင့်တွင် သက်ဆိုင်သည့် နည်းပညာ ရှင်များ မရှိသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ အကယ်၍သာ လိုင်စင်ကိစ္စရပ်များအတွက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက ပြည်နယ်အဆင့်များတွင် တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံနိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မမြင်မိကြောင်း၊ ထိုကိစ္စသည် မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း၊

- ခနောက်စိမ်းသတ္တုလုပ်ကွက်တစ်ခု ကြည့်ရှုခဲ့ရာတွင် ဖြစ်စဉ်သမိုင်းကြောင်း လေ့လာခဲ့ရပြီး မြန်မာနိုင်ငံ ၏ သတ္တုနှင့်ပတ်သက်၍ အဆင့်ဆင့်သော ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်များ ကို တွေ့ရှိခဲ့ရကြောင်း၊ စတင်လျှောက်တင်လျှောက်ထားကတည်းက (၂) နှစ်အကြာထိ လုပ်ကိုင်နေသည်ကို တွေ့ရပြီး နည်းပညာ အားဖြင့် ပြဿနာများမတွေ့ရဘဲ ပုံစံငယ်များဖြင့်လည်း လုပ်ကွက်များကို ပုံဖော်ပြသထားသည်ကိုတွေ့ရကြောင်း၊ လုပ်ကွက်ဖောက်လုပ်စဉ်တွင် သတ္တုပိုမိုထွက်သည့်အပိုင်းနေရာများအား ချဲ့ထွင်၍ အသစ်တိုးချဲ့ လုပ်ကိုင်ထားသည်ကို လည်း တွေ့ရကြောင်း၊ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများဖြင့် ကွဲလွဲနေသည် ဖြစ်ကြောင်း၊

- ရှမ်းပြည်နယ်အဖွဲ့၏ စွမ်းဆောင်ရည်သည် နည်းပါးသည်ဟု တွေ့ခဲ့ရပြီး မုံရွာသို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ စစ်ကိုင်းအဖွဲ့သည် ပိုမိုစွမ်းဆောင်ရည် နည်းပါးသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ စစ်ကိုင်းတွင် သတ္တုဦးစီးဌာနရုံးအဖွဲ့သည် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင် ထားရှိထားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် အစိုးရကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ မိမိတို့အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် သတ္တုတွင်းဦးစီးဌာနရုံးခွဲများ ဖွဲ့ရာတွင် ဘက်ဂျက်အနေအထားအရ ကွဲပြားမှုများရှိကြောင်း၊ တချို့သော ဘက်ဂျက်များပြားသော ပြည်နယ်များတွင် ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေဘက်ဂျက်များအရ ရပ်တည်ကြကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

-မုံရွာ၏ သတ္တုဦးစီးဌာနရုံးခွဲအား ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သတ္တုနှင့်ပတ်သက်၍ သုညအရည်အသွေးဖြစ်သော လိုင်စင်နှင့်ပတ်သက်၍ တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံရန် မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်သည်ဟု အကြံပေးမှ ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် ဤနေရာတွင် ဘူမိဗေဒ ပညာရှင်များ၊ သတ္တုကျွမ်းကျင်သူများ သတ္တုဦးစီးဌာနများတွင် ထားရှိရန် လိုအပ်ပြီး သတ္တုဦးစီးဌာနများတွင် ကိုယ်စားပြုသူများ ရှိသော်လည်း ပညာရှင်များမရှိခြင်းသည် လူမရှိတာနှင့် တူညီကြောင်း ထပ်မံတင်ပြခဲ့ပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံကျောက်မျက်ရတနာလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ရပြီး စိတ်ကျေနပ်မှုရရှိခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းတို့ဘက်မှ cadaster လုပ်ဆောင်ရာတွင် ပါဝင်ရန် အတွက် အများကြီး ရှင်းပြခွင့်ရရှိခဲ့ကြောင်း၊

- တွေ့ရှိချက်တစ်ခုအနေဖြင့် သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင် သတ္တုနှင့် ပတ်သက်၍ ဌာနများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခွဲခြားထားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊

- နိုင်ငံတကာတွင် သတ္တုနှင့်ပတ်သက်သော လိုင်စင်လျှောက်ထားရာတွင် လိုင်စင်ရရှိခြင်းနှင့် မြေပိုင်ဆိုင်မှုသည် မသက်ဆိုင်သည်ကိုတွေ့ရပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ လိုင်စင်လျှောက်ထားရာတွင် နိုင်ငံတကာ နှင့် ကွဲပြား၍ နားလည်မှုလွဲနေသည်ကို တွေ့ရပြီး စမ်းသပ်ရှာဖွေခြင်းလိုင်စင်နှင့် တူးဖော်ထုတ်လုပ်ခွင့် လိုင်စင်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း နားလည်မှုလွဲနေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ မြေပိုင်ဆိုင်သည်နှင့် ထိုမြေတွင် ထွက်ရှိသော သတ္တုများသည် မြေပိုင်ရှင်၏ ပိုင်ဆိုင်မှုမဟုတ်ကြောင်း၊

ဥပဒေတွင်လည်း ပြဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ သို့သော် နားလည်မှု လွဲနေကြကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

- ဥပမာအားဖြင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဧရိယာတစ်ခုအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးဧရိယာ၊ သစ်တောဧရိယာ၊ သတ္တုဧရိယာများဖြင့် သတ်မှတ်ထားရှိပါက စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းသည် တားမြစ်ဧရိယာများတွင်လည်း ဆောင်ရွက်၍ ရကြောင်း၊ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းသည် တူးဖော်လုပ်ငန်းများမပါဝင်ရကြောင်း၊ အခြားနိုင်ငံများတွင် မြေဆီလွှာအား မထိခိုက်ဘဲ ဂြိုဟ်တုစနစ်များအသုံးပြု၍ စူးစမ်းရှာဖွေသည့် စနစ်များရှိကြောင်း၊ ပုံမှန်အားဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေခွင့်ဧရိယာအား ဧက ၂၀၀၀ ခွင့်ပြုခဲ့သည်ဆိုသော်လည်း အကယ်၍ သတ္တုတွေ့သည့် နေရာသည် ထိုဧက ၂၀၀၀ ဧရိယာအတွင်း ဧက ၁၀ မျှသာ တွေ့ရပြီး ထိုဧက ၁၀ ခန့် ခွင့်ပြုထားသည့်နေရာသာ တူးဖော်ခွင့်လိုင်စင်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊

- အမှန်တကယ်တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းဧရိယာသည် အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်သော်လည်း ပြည်သူကို ချပြသည့်အခါ စူးစမ်းရှာဖွေရေးလုပ်ငန်းပြုလုပ်ထားသည့် ဧရိယာအား မှားယွင်းပြထားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စူးစမ်းရှာဖွေရေး အဆင့်မှစတင်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ အချို့နေရာများတွင် နောက်ဆုံးအဆင့်မှ ဆောင်ရွက်နေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊

- ညှိနှိုင်းရေးရုံးမှ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးမှ စူးစမ်းရှာဖွေရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင် အပေါ်ယံမျက်နှာပြင်မထိခိုက်ဘဲ အမှန်တကယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသလားဟု မေးမြန်းထားမှုအား အာဖရိက၏ စူးစမ်းရှာဖွေမှုတစ်ခုတွင် ကီလိုမီတာ ၃၀၀၀ အနက်ရှိ သတ္တုအား ရှာဖွေရာတွင် အပေါ်ယံမြေမျက်နှာပြင် မထိခိုက်ဘဲ စူးစမ်းရှာဖွေမှုပြုလုပ်ထားကြောင်း ဥပမာပေး၍ ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

- နိုင်ငံအများစုတွင် စူးစမ်းရှာဖွေရေးလိုင်စင်နှင့် သတ္တုတူးဖော်ထုတ်လုပ်ရေး လိုင်စင် ဟူ၍ (၂) မျိုးခွဲခြားထားကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီး အစိုးရကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှလည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် သတ္တုနှင့် ပတ်သက်၍ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်း ဧရိယာသည် များပြားသော်လည်း အမှန်တကယ် သတ္တုတူးဖော်သည့် ဧရိယာသည် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်သည်ကို ထောက်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အသုံးပြုနေသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များသည် တူညီနေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ အမှန်တကယ်တွင် တူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွင်ရှိရမည့် ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ၊ လူမှုရေးရာသတ်မှတ်ချက်များသည် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းတွင် ရောနှောမပါဝင်သင့်ဘဲ သီးခြားသတ်မှတ်ချက်များရှိသင့်ကြောင်း၊ လိုင်စင်လုပ်ငန်းစဉ်တွင်လည်း ရောထွေးနေပြီး ယုတ္တိမကျသည်ကို တွေ့ရှိရကြောင်း၊ စူးစမ်းရှာဖွေမှုအများကြီးပြုလုပ်ပြီးမှ ဧရိယာအနည်းငယ်သတ္တုကြောတွေ့ရှိရသည့်အတွက် အကယ်၍ စူးစမ်းရှာဖွေမှုများ ခွင့်ပြုမှုနည်းပါးလာပါက ရေရှည်တွင် သတ္တုတွေ့ရန် အခွင့်အလမ်းနည်းလာမည်ဖြစ်ကြောင်းဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ပါသည်။

- အရပ်ဖက်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှလည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် သတ္တုစူးစမ်းရှာဖွေရေးအတွက် လိုင်စင်ချထားပေးသော်လည်း အမှန်တကယ် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းမပြုလုပ်ဘဲ သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သတ္တုတူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် အခြားသော အလွဲသုံးစားပြုမှုများရှိသည်ကို တွေ့ရှိရကြောင်း ထောက်ပြဆွေးနွေး

ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် သစ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း သတ္တုမြေပေါ်မှ သစ်များနှင့်ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာ သစ်တောဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရကြောင်း ဖြည့်စွက်ခဲ့ပါသည်။ အကြံပေးမှလည်း ထိုကိစ္စများသည် သတ္တုဦးစီးဌာနအဖွဲ့များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်နည်းပါးမှုကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း၊ သတ္တုဦးစီးဌာနမှ ထိန်းချုပ်ရန် မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ထောက်ပြ ခဲ့ပါသည်။

- အစိုးရကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ သတ္တုဦးစီးဌာနသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးသူသာဖြစ်၍ ၎င်းတွင်နည်းပညာ မလိုအပ်ဘဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသာ နည်းပညာနှင့်စွမ်းဆောင်ရည်များ လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးရာတွင် အကြံပေးမှ အကယ်၍ နည်းပညာလိုအပ်ချက်များနှင့် စွန့်စားမှုများပြုလုပ်ရမည် ဆိုပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ လာရောက်ရန် စွန့်စားနိုင်ပါ့မလားဟု ပြန်လည်မေးခွန်းထုတ်ခဲ့ပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျောက်မျက်အတွက် စူးစမ်းရှာဖွေရာတွင်လည်း တစ်ဧက နှစ်ဧက သာ ခွင့်ပြုထားသည့်အတွက် အလွန်ယုတ္တိမကျသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာစံများနှင့်လည်း များစွာကွာဟနေကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

မေးမြန်းဆွေးနွေးချက်။ ။ ပုဂ္ဂလိက ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သတ္တုဥပဒေ အသစ်တွင် “no exploration, no mining” အဖြစ် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းမပြုလုပ်ဘဲ သတ္တုတူးဖော်ထုတ်လုပ်ခွင့် မပေးထားပါကြောင်း၊ စူးစမ်း လေ့လာသည့် အစီရင်ခံစာထွက်ရှိလာပြီး သတ္တုထွက်ရှိနိုင်မှသာ တူးဖော်ခွင့်ပေးရမည်ဟု ပါရှိ ထားပါကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုပြီးပါက နောက်လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် နောက်ထပ်လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ခွင့်ပြုချက်များဖြင့် သွားရကြောင်းထပ်မံဖြည့်စွက်ထားပါ သည်။

- အချို့လုပ်ကွက်များတွင် တူးဖော်ထုတ်လုပ်နေရင်းနှင့်ပင် ထိုရှိပြီးသားနေရာအား အသစ်လျှောက်ထား သည့်အခါ မြေပုံပေါ်တွင် ကိုဩဒီနိတ် တစ်ခုတည်းဖြစ်နေကြောင်း၊ ထိုကိစ္စအားဖြေရှင်းရန် ထိုအမှတ် များအား Myanmar 2000 Map တွင် GPS WGS84 ဖြင့် တိုင်းတာကြည့်သည့်အခါ cadaster လုပ်ရန်အတွက် အဆင်ပြေသည်ကို တွေ့ ရကြောင်း၊ Indian Datum (Lampert) ဖြင့် တိုင်းတာပါက ကွဲလွဲချက်များ များပြားသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ မြန်မာအနေဖြင့် cadaster ပြုလုပ်မည်ဆိုပါက Myanmar 2000 Map ကိုအသုံးပြုရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုကိစ္စတွင် သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ မြေတိုင်းဦးစီးဌာနသည် ထိုမြေပုံများ၏ ပိုင် ရှင် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဌာနအနေဖြင့် ပြည်သူများအသုံးပြုနိုင်အောင် ခွင့်ပြုရန် လိုအပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

- ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ ပြည်ထဲရေး၊ လည်ဆည် နှင့် MONREC တို့တွင် မြေတိုင်းဦးစီးဌာနများ ရှိနေကြောင်း၊ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုမတူညီသည့် အတွက် မြေပုံနှင့်ပတ်သက်၍ ပြဿနာဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဆွေးနွေးရာတွင် ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုတည်းအောက်တွင် ရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေကြောင်း အကြံပေးမှ ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။
- ထို့နောက် သတ္တုဧရိယာများတွင် ရွာများရှိနေခြင်းပတ်သက်၍ ပြဿနာအား ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ ဆွေးနွေးရာတွင် အကြံပေးမှ အခြားနိုင်ငံများတွင်လည်း ရွာဧရိယာများနှင့်နီးကပ်သော်လည်း အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နေကြကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။
- ထို့နောက် cadaster ၏ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်အား ဆွေးနွေးရာတွင် ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် ခွင့်ပြုဧရိယာသာ သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ထို့နောက်မှ တောင်-မြောက် တိုင်းတာစနစ်၊ ထို့နောက် polygon စနစ်ဖြင့် cadaster ပုံစံမျိုးအသုံးပြုလာခဲ့ကြောင်း၊ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် polygon လည်းအသုံးပြုပြီး မြေပုံပေါ်တွင်လည်း grid lines များ သတ်မှတ်၍ cadaster စနစ်အား အသုံးပြုလာခဲ့ကြောင်း၊ ဥပမာအားဖြင့် ရေကန်တစ်ကန်ဆိုပါက ထိုရေကန်သည် ဘဲဥပုံသဏ္ဍာန် ဖြစ်ပါက ထိုဧရိယာအား ကာမိအောင် လေးထောင့် ဂရစ်ပုံဖြင့် သတ်မှတ်ကြောင်း၊
- စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြေပုံပေါ်တွင် သတ်မှတ်မည်ဆိုပါက ကျောက်မျက်ကဏ္ဍစူးစမ်းရှာဖွေရေးတွင် တစ်ဧက သာ ခွင့်ပြုထားပါက မြေပုံပေါ်တွင် အလွန်သေးငယ်နေပြီး မြေပုံပေါ်တွင် မြေလွတ်များအကြားကြီး ရှိနေသည်ဟု တွေ့ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြို့နယ်အဆင့်များတွင် ဤကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက စွမ်းဆောင်ရည်နည်းပါးမှုကြောင့် အခက်အခဲများစွာ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်ကြောင်း၊
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ သတ္တုဦးစီးဌာန၏ သတ္တုလုပ်ငန်းစဉ်တွင် registration လုပ်ငန်းအား သတ္တုလုပ်ငန်းခွင့်ပြုပြီးမှသာ register ပြုလုပ်သည့်အတွက် cadaster လုပ်ရန်အတွက် အခက်အခဲရှိပြီး ဦးရာလူ စနစ်ကဲ့သို့သော စနစ်တွင် ပြဿနာများ ဖြစ်လာစေမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအခြေအနေဖြင့် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ပါသည်။
- အစိုးရဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ မိမိတို့ဌာနတွင် သတ္တုလိုင်စင်များရပ်နားချိန်၌ ဦးရာလူစနစ်အတွက် register စာအုပ်များအား ဝန်ကြီးရုံးတွင် ပေးပို့ထားပြီး ထိုအချိန်က ၎င်းအကြံပေး၏ ယခင် ခရီးစဉ်တွင် ထိုစာအုပ်အား မတွေ့ခဲ့ရသော ကြောင့် မိမိတို့ဌာနရုံးမှ သတ္တုလုပ်ငန်းခွင့်ပြုပြီးသားသူများ၏ register များအား ပြသခဲ့ခြင်းကြောင့် နားလည်မှုလွဲမှားနေသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ရာတွင် ပါမစ်များသာ တွေ့ရပြီး လျှောက်ထားစဉ်က လျှောက်ထားသူ register များ မတွေ့ခဲ့ရကြောင်း၊ ခွင့်ပြုသည့် register စာအုပ်သာဖြစ်နိုင်ကြောင်း အကြံပေးမှ ပြန်လည်ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ လျှောက်ထားသူ၏ လက်မှတ်များနှင့်အမည်များမပါဝင်နိုင်ကြောင်း၊ များသောအားဖြင့် စာတိုက်များမှသာ လျှောက်ထားလာသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း၊ လက်ရှိစနစ်အနေဖြင့် ဦးရာလူစနစ်အတွက် အဆင်မပြေနိုင်ကြောင်း ထပ်မံဖြည့်စွက်ခဲ့ပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဓိက အခြေခံ အကြံပြုချက် (၄) ခု ဖြစ်သည့် **လူတိုင်းနားလည်လွယ်သည့် နည်းဥပဒေများမရှိခြင်း၊ မလိုအပ်ဘဲ အချိန်ကြန့်ကြာစေသည့်အရာများအား ရှောင်ရှားရန်** ။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရန်လိုအပ်ပြီး ပြည်သူများအားလည်း ပွင့်လင်းစွာချပြပြီး လျှောက်ထားသူ၊ လိုင်စင်ချပေးသူ၊ လိုင်စင်ရရှိသူ စသည်တို့ကို ပွင့်လင်းစွာချပြရန် ၊ တတိယအချက်အနေဖြင့် နည်းဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် လူတိုင်းအတွက် တူညီသော၊ ဘက်မလိုက်သော နည်းဥပဒေများ ဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ နိုင်ငံခြားသားနှင့် ပြည်တွင်း လုပ်ငန်းရှင်များ အတွက် လုပ်ဆောင်ရသည့်နည်းနာများကွဲပြားခြင်း၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအတွက် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နည်းများ ကွဲပြားစေခြင်း မဖြစ်စေဘဲ “the same rule for everyone” ဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ စတုတ္ထအချက်အနေဖြင့် “Objective for every activity” လုပ်ငန်းစဉ်များအား ဆောင်ရွက်သည့်အခါ ယထာဘူတကျစွာ ဆောင်ရွက် သင့်ခြင်း စသည့် အခြေခံအချက်များလည်း မရှိသေးကြောင်း၊ အားနည်းမှုများ ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

-သတ္တုနည်းဥပဒေတွင်ပါဝင်သည့် small scale နှင့်ပတ်သက်သည့် ခွင့်ပြုရန် သတ်မှတ်ချက်များအား ဘာသာပြန်ထားသလောက် ဖတ်ထားရာတွင် အဓိကအချက်အများအနေဖြင့် လုပ်ကွက်များ ထပ်နေ သော ကိစ္စများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသော်လည်း နောင်နေ့ကြန့်ကြာနေသော လျှောက် ထားမှုများအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသည်ကို မပါရှိသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် သတ္တုလုပ်ကွက်များ လျှောက်ထားရန်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနမှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၂၆) ရက်နေ့တွင် စတင်လျှောက်ထားရန် စာထွက်ထားသည့်အတွက် ယခုပြုလုပ်မည့် cadaster အနေဖြင့် ထိုအချက်အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ကြောင်း ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ဆွေးနွေးခဲ့ပါ သည်။ ထိုနေ့တွင် အားလုံးအပြိုင်အဆိုင်ဖြင့် လျှောက်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့အပြင် ခန့်မှန်းခြေအား ဖြင့် လျှောက်ထားသူ ၁၄၀၀ ခန့်ရှိနိုင်ပြီး ၅၀၀ ဦးခန့်သည် တစ်ပြိုင်တည်းလျှောက်ထားလာနိုင်သော ကြောင့် ဦးရာလူစနစ်အတွက် များစွာ ခက်ခဲကြောင်း ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

- လောလောဆည်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဆောင်ရွက်နေသည့် စူးစမ်းရှာဖွေခွင့် ဧရိယာနှင့် အချိန်သည် နိုင်ငံတကာ စံများဖြင့် ကွာဟနေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း၊ အချိန်ကာလအားဖြင့် (၅) နှစ်သာ ခွင့်ပြုထား သည့်အတွက် အလွန်တိုတောင်းကြောင်း၊ အခြားနိုင်ငံများတွင် ပုံမှန်အားဖြင့် (၁၀) နှစ်ခန့် ရှိကြောင်း၊ ပြီးခဲ့သော ဖေဖော်ဝါရီလ က ရရှိခဲ့သည့် အချက်အလက်အရ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းအနေဖြင့် ၂၄ ခုခန့်သာ ရှိခဲ့သောကြောင့် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းမလုပ်ဘူးလို့တောင် ဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ပုံမှန်အားဖြင့် သတ္တုလုပ်ကွက်တစ်ခုအတွက် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းအရေအတွက် အခု ၁၀၀ ခန့် ပြုလုပ်ရကြောင်း၊ ထို့ ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် သတ္တုလုပ်ကွက်များပြားနေပြီး စူးစမ်းရှာဖွေခြင်း အလွန်နည်းသည့် အတွက် နိုင်ငံတကာ နှင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေကြောင်း၊ ဥပမာ ခနောက်စိမ်းသတ္တုလုပ်ကွက်တွင် စူးစမ်း ရှာဖွေခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

- အစိုးရ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ သက်တမ်းကုန်လုပ်ကွက်များ ရပ်ထားသည့်အတွက် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းလုပ်ကွက်များရပ်ထားခဲ့ရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် လုပ်ကွက်ငယ်များ တစ် နှစ်အတွင်း အရေအတွက်များပြားလာပြီး သတ္တုလုပ်ငန်းအရေအတွက် သည် သုံးနှစ်အတွင်း စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းအရေအတွက်ထက် ပိုမိုများပြား လာခဲ့ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ အကြံပေး ဆွေး နွေး သလို စူးစမ်းရှာဖွေရေးလုပ်ကွက်သည် နည်းပါးခြင်းမဟုတ်ကြောင်း ဆွေးနွေးရာတွင် တစ်နှစ်အ

တွင်း စူးစမ်းရှာဖွေရေးကာလ ခွင့်ပြုခြင်းသည် အလွန်မဖြစ်သင့်သည် ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း အကြံပေးမှ တုန့်ပြန်ဖြေကြားခဲ့ပါသည်။

- လက်ရှိဥပဒေ ၁၉၉၄ သတ္တုဥပဒေတွင် အချို့သော အသုံးအနှုန်းများဖြစ်သည့် “ဖြစ်ရမည်” ဆိုသည့် စကားရပ်များအစား “ဖြစ်သင့်သည်” ဆိုသည့် စကားလုံးများ သုံးသင့်ကြောင်း၊ ပြည်သူများ နားလည်မှု လွှဲမှားနိုင်ကြောင်း၊ ထို့အပြင် ပြည်နယ် သတ္တုဦးစီးဌာနရုံးများတွင် စွမ်းဆောင်ရည်နိမ့်သည့် လူစွမ်းအား အရင်းအမြစ်များကြောင့် လိုင်စင်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ဆုံး ရုံးနိုင်ခြေများ ပိုမိုများလာမည်ဖြစ်သောကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ဆွဲဆောင်မှုနည်းပါးလာမည်ဖြစ် ကြောင်း၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့်လည်း ထိုအခြေ အနေများအား ထိန်းချုပ်ရန်လည်း ပိုမိုခက်ခဲလာမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

- အကယ်၍သာ လုံလောက်သည့် နည်းပညာရှင်များသာ မရှိခဲ့ရင် ဤလုပ်ငန်းစဉ်များအား ရှေ့ဆက် ရန် အလွန်ခက်ခဲမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း တစ်ခုချင်း၏ အခြေအနေများသည် မတူညီသည့် အတွက် ထိုအခြေအနေကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

ဖြစ်နိုင်ဖွယ် ဖြေရှင်းချက်များ

-လိုင်စင်နှင့်ပတ်သက်၍ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်း နှင့် သတ္တုတူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်း လိုင် စင်များအတွက် သီးသီးခြားခြား လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ခွဲခြားထားရမည်၊

- ဖြစ်လာနိုင်မည့် အဟန့်အတားများလျော့ချခြင်း၊ လွယ်ကူသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းသတ်မှတ်ခြင်း၊ အများ ပြည်သူအား ပွင့်လင်းမြင်သာချပြခြင်း များ ပြုလုပ်ရမည်။

- လျှောက်ထားသူတွေအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်များရရှိစေရန် registration လုပ်ငန်းအား တိတိကျကျ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

- အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်ရမည်။ ယခုလောလောဆည်တွင် pre cadaster working group ဖွဲ့ထားပါသည်။

- ဖွဲ့စည်းထားသည့် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် သတ္တုဦးစီးဌာနဝန်ထမ်းများအား မွမ်းမံစွမ်းဆောင်ရည်သင်တန်း များ ပို့ချရပါမည်။

- တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များတွင် မတူညီသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရှိနေသဖြင့် တူညီသော လုပ်ထုံးလုပ် နည်းများဖြစ်အောင် တတ်နိုင်သမျှ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရပါမည်။

- Cadaster ပြုလုပ်သည့်အခါ လိုင်စင်ချထားရေးတွင် UTM Map အား မသုံးမနေရ အဖြစ် သတ်မှတ် ပေးဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

လက်ရှိအကြံပြုချက်များအား သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များအား တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့မှ လည်းလက်ခံကြောင်း ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

ကွန်ပျူတာစနစ်ဖြင့် ပြောင်းလဲအသုံးပြုမည်ဖြစ်သော်လည်း အရာအားလုံးကို ကွန်ပျူတာဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သော်လည်း လိုအပ်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ နည်းနာများကို ချမှတ်ပေးရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ကွန်ပျူတာစနစ်ကို မသွားနိုင်ခင် တိကျသည့် စာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ထားနိုင်မှသာ ကွန်ပျူတာစနစ်အတွက် ဦးတည်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် တိကျသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ လိုအပ်ကြောင်း၊ သတ္တုဥပဒေအပြင် အထောက်အကူအဖွဲ့များလည်း လိုအပ်ပါကြောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းများ ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခြင်းများ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ Cadaster ဌာနတစ်ခုဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

ယခင် သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနမှ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ကနဦးလုပ်ကွက်စီစစ်ရေးအဖွဲ့ ဆိုပြီး ရှိခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှ အခြေခံစာရွက်စာတမ်းများရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဌာနများ ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

Pre-cadaster working group သည် သတ္တုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ စုစည်းပေးသည့် အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် cadaster အတွက် အဆင်သင့် ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့အပြင် Pre-cadaster working group အနေဖြင့် နမူနာ ပုံစံစာရွက်များဖြင့် ဥပမာ လုပ်ဆောင်သူအမည်၊ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊ သတ္တုအမျိုးအစား၊ လျှောက်လွှာတင်သည့်ရက်စွဲ စသည့် ပုံစံများဖြင့် မှတ်တမ်း တင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် ထိုအဖွဲ့မှ archive တစ်ခုတည်ထောင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ထို archive မှ တစ်ခု ပြန်ကျနေသည့်အချက်အလက်များ စုစည်းရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် ကုတ်နံပါတ်အသစ်များ ဖန်တီး၍ စီစစ်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် ဖိုင်တွေအပေါ်မူတည် archive များ ပြန်စီစစ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကိုဩဒီနိတ်များ သီးခြားသတ်မှတ်ထားသည့် ဖိုင်များလည်း ထားရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို archive files များမှ တစ်ခု alphabetical များကိုကိုင်ညှိ၍ ကွဲလွဲမှုများ တိုက်ဆိုင်စီစစ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဥပဒေနှင့်ပတ်သက်ပါက သတ္တုဥပဒေနှင့် ကျောက်မျက်ဥပဒေဟူ၍ ကွဲပြားကြောင်း၊ cadaster တွင်လည်း သတ္တု cadaster နှင့် ကျောက်မျက် cadaster တစ်ခု ထားရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့နောက် main cadaster တစ်ခုထားရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရုပ်ဝတ္ထုလိုအပ်ချက်များဖြစ်သည့် ရုံးခန်း၊ ပစ္စည်းများ၊ ကွန်ပျူတာ၊ ပရင့်တာ၊ အင်တာနက်၊ ဖိုင်များနှင့် စိတ်ရောကိုယ်ရော တစ်စိုက်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်မည့် အသင်းသားများ လိုအပ်ပါကြောင်း၊ ယခု လုပ်ငန်းစဉ်များအား pre-cadaster working group နှင့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများအား တင်ပြထားပြီး ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ဖို့သာ ကျန်ရှိတော့ကြောင်းဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် အခြားနိုင်ငံများ၏ cadaster အား အင်တာနက်ဖြင့် ချိတ်ဆက်၍ နမူနာပြသခဲ့ပါသည်။ စူးစမ်းရှာဖွေရေးလုပ်ကွက်များ၊ သက်တမ်းကုန်ဆုံးမည့်လုပ်ကွက်များ၊ pending လုပ်ကွက်များ၊ ဧရိယာများ၊ ခွင့်ပြုထားသည့် ဧရိယာများ စသဖြင့် အချက်အလက်များကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ချပြထား

နမူနာပြုသခဲ့ပြီး အချို့သော လျှို့ဝှက်သင့်သည့် အချက်အလက်များလည်း ရှိပါကြောင်း၊ ဂြိုဟ်တု မြေပုံ ဖြင့်လည်း ကြည့်လိုရပါကြောင်း၊ လေယာဉ်ခါတ်ပုံများဖြင့်လည်း ရိုက်၍ ထားသောကြောင့် magnetic survey ပြုလုပ်ထားသောကြောင့် စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် သီးသန့်လုပ်စရာမလိုအပ် သည်ကို တွေ့ရကြောင်း စသဖြင့် နမူနာ cadaster များအား ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁) Mining Cadaster လုပ်ငန်းခွဲကော်မတီ အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူ များ စာရင်း (၂၀၁၇.၇.၂၀၁၈)

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	ရာထူး	အီးမေးလ်လိပ်စာ
၁	ဦးကျော်ဇော်ထွန်း (ဦးကျော်သက် ၏ ကိုယ်စား)	DOM	SO	Kyawzawhtun19@gmail.com
၂	ဦးရွှေဝင်း (ဦးမင်းသူ ၏ ကိုယ်စား)	MGE	Manager	famouswin599@gmail.com
၃	ဦးဇော်မင်းလွင်	DGSE	-	minlwin22@gmail.com
၄	ဦးစောမိဗေဒီထွန်း	MATA	MSG	sawmewway@gmail.com
၅	ဦးအောင်ဖြိုးကျော်	MATA	MSG	caspa007@gmail.com
၆	ဦးခင်မောင်ဟန်	MFMA	Chairman	khinmghan@gmail.com
၇	ဒေါက်တာအောင်ကျော်လှိုင်	MFMA	-	aungkyawhlaing@gmail.com
၈	ဒေါ်ခင်ခင်လွင်	MOBD	Director	khinlwinjn@gmail.com
၉	ဒေါ်သင်းသင်းအောင်	MOBD	AD	ttaung11@gmail.com
၁၀	ဒေါ်ရွှေရီဝင်း	MOBD	AD	shweyewin.mdy@gmail.com
၁၁	ဒေါ်ခင်မိုးမိုးမြင့်	MCRB		Khinmoetmoet.myint@myanmarresponsiblebusiness.org
၁၂	ဒေါ်အေးကြည်သာဆွေ	NRGI		akswe@Resourcegovernance.org
၁၃	ဒေါ်ရီအိအိထွန်း	Nathan Associate USAID-PSDA		stun@nathanine.com
၁၄	ဦးကျော်လင်း	MFMA		sanparame@gmail.com
၁၅	ဦးစိုးဝင်း	NCS	NC	nationalcoordinator@myanmareiti.org
၁၆	ဦးအောင်ခိုင်	NCS	DNC	aungkhine.meiti@gmail.com
၁၇	ဒေါက်တာကျော်ညွန့်မောင်	NCS	-	kyawnyunt.maung@gmail.com
၁၈	ဦးထွန်းပေါ်ဦး	NCS	TS	utunpawoo@gmail.com
၁၉	ဦးကျော်သင်းမောင်	NCS	PA	kyawthinmaun.meiti@gmail.com

၂၀	ဒေါ်ထက်နန္ဒာအောင်	NCS	CO	communication@myanmareiti.org
၂၁	ဦးစိုးသီဟနိုင်	NCS	AO	admin@myanmareiti.org
၂၂	ဒေါ်အေးချမ်းဝေ	NCS	TO	ayechanwai.meiti@gmail.com
၂၃	ဒေါ်ရွှေရည်အောင်	NCS	FO	finance@myanmareiti.org
၂၄	ဦးတက်ထွန်းဆိုင်	NCS	AA	tatunsai.meiti@gmail.com
၂၅	ဦးဇင်ကိုကိုအောင်	NCS	CA	zinkokoang.meiti@gmail.com